

Commissie voor Veiligheid en Justitie,
Tweede Kamer
t.a.v. griffie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum: 7 december 2015
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: D32142
Betreft: Wedemeijer / Wet Vreemdelingenbewaring en Terugkeer.
Contactgegevens: wedemeijer@advocatenkantooroudegracht.nl

Advocaten
mr. F. Baars
mr. J.J. Wedemeijer
mr. A. Koopsen
mr. A. van Deuzen
mr. J.S. Vos
mr. S. Aland
mr. K.G.O. Afriyieb

Secretaresses
S. van Zaal
T. van der Zijpp
I. Niemeijer
N. Korn

Geachte mevrouw, mijnheer,

Op uw verzoek zend ik op voorhand opmerkingen in. In verband met de beperkte ruimte zal ik mij concentreren op het beheersregime en de plaatsing in een strafcel van weerspannige vreemdelingen.

Beheersregime

Inmiddels is er ook een concept-AMVB ter uitvoering van deze wet. Het is aan te bevelen deze ook mee te nemen in de beoordeling. Alle vreemdelingen (m.u.v de asielzoekers die reeds op Schiphol een asielaanvraag indienen) worden voor een periode van één week in het zogeheten beheersregime gezet. Deze periode kan nog met één week worden verlengd.

Als men art 16 Vreemdelingenbesluit leest kan men een indruk krijgen welke vreemdelingen in het beheersregime worden gesteld. Het gaat duidelijk om weerspannige vreemdelingen. In het artikel staat:

"Bij de onderbrenging van een vreemdeling in het beheersregime (..) betreft de directeur één of meer van de volgende omstandigheden:
a. fysiek en verbaal geweld jegens mede-ingeslotenen of personeel;
b. manipulatief en intimiderend gedrag;
c. antisociale gedrags- of persoonlijkheidsproblematiek, onverminderd de zorgplicht van de directeur als bedoeld in artikelen 25, 34 en 35 van de wet;
d. geen of gebrekkige acceptatie van de regelgeving of een onvoldoende coöperatieve houding;
e. (poging tot) ontvluchten;
f. opzettelijke vernieling van goederen behorend tot de inrichting, medewerkers of mede-ingeslotenen;
g. gedocumenteerd verleden van gedrag in andere inrichtingen waarbij regelmatig orde en rust is verstoord."

Het regime wordt een beheersregime genoemd maar is in feite een strafregime. Als men de verschillende bepalingen uit Wet en Besluit naast elkaar neerzet komt men tot het volgende beeld: De vreemdeling zit 17 uur per dag op cel, mag 1 uur luchten per dag, heeft 2 uur bezoek per week, heeft 18 uur dagbesteding per

Bezoekadres
Oudegracht 90
1811 CM Alkmaar

Postadres
Postbus 3092
1801 GB Alkmaar

Telefoon
072 - 512 22 13

Fax
072 - 512 58 66

Internet
www.oudegracht.eu

week en mag 10 minuten worden gebeld of zelf bellen per week. Dit is zoveel zwaarder dan het verblijfsregime dat het zeker als een straf zal worden gevoeld door de vreemdeling. Het ontgaat mij overigens waarom alle vreemdelingen zouden moeten beginnen in dit regime. Meer dan 90 % van alle vreemdelingen geeft geen enkele aanleiding om te hoeven worden onderworpen aan een dergelijk zwaar regime, al is het voor een week.

Strafcel.

De Directeur heeft ook de bevoegdheid om weerspannige vreemdelingen te onderwerpen aan een strafcel voor een periode van maximaal 14 dagen. De strafcel komt nu qua regime bijna overeen met een isoleercel. Het regime van de strafcel is niet geregeld in Wet of Besluit. In art. 64, lid 4 Vw is opgenomen dat bij ministeriële regeling een regime zal worden bepaald (de inhoud van de regeling is mij onbekend). Dat lijkt mij onjuist. Gezien de ingrijpende inbreuk op de privacy van de vreemdeling zou dit in Wet en Besluit moeten worden opgenomen.

Ook is niet geregeld wanneer de directeur kan overgaan tot het opleggen van een degelijke strafmaatregel. Daarnaast is ook niet geregeld hoe hoog de straffen zijn. Uniformering in het kader van het gelijkheidsbeginsel is wel op zijn plaats. Er is wel een Leidraad Disciplinaire Straffen en Ordemaatregelen maar deze is niet vastgelegd in een wettelijke bepaling en tot voor kort ook niet gepubliceerd. Deze materie zou geregeld moeten worden in Wet en Besluit zodat de vreemdeling op voorhand weet welke straf eventueel te verwachten is bij een overtreding. Indien men overigens de Leidraad en het beheersregime vergelijkt valt het op dat het in beide gevallen gaat over weerspannige vreemdelingen en het ook om dezelfde type overtredingen gaat. De Directeur kan nu stapelen: plaatsing in een strafcel opgevolgd door plaatsing in een beheersregime.

Samenhangend geheel van straffen voor weerspannige vreemdelingen.

Voor weerspannige vreemdelingen zou één samenhangend geheel van straffen en ordemaatregelen in Wet en Besluit moeten worden opgenomen. Hierbij zou duidelijk onderscheid moeten worden gemaakt tussen een ordemaatregel enerzijds en een strafmaatregel anderzijds. Bij de strafmaatregel zou niet meteen de strafcel moeten kunnen worden opgelegd. Dit zou in elk geval uitgesloten moeten worden voor mensen in de verblijfsafdeling die na een incident beter eerst in het beheersregime zouden kunnen worden gezet. In zijn algemeenheid zou een stelsel moeten worden ontworpen waarin de straffen (bv. bij recidive) oplopen en het gebruik van de straf- en isoleercel zoveel mogelijk wordt teruggedrongen.

Conclusies en aanbevelingen

1. Amendeer art. 17, lid 2 Vw zodanig dat op de binnenkomstafdeling het verblijfsregime gaat heersen.
2. Amendeer art. 62 Vw zodanig dat alleen personen in het beheersregime nog kunnen worden onderworpen aan de straf van een strafcel. Personen in een verblijfsregime zouden in eerste instantie bij wijze van straf eerst in een beheersregime moeten worden gezet en niet meteen in een strafcel.
3. Amendeer art. 64 Vw. zodanig dat het verblijf en inrichting van de strafcel bij AMvB wordt geregeld.
4. Roep de minister in een motie op in een AMvB een samenhangend stelsel van straffen voor weerspannige vreemdelingen op te nemen en deze ter consultatie op voorhand te sturen naar de Tweede Kamer.

Hoogachtend,

J.J. Wedemeijer